

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/1/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414210056
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Trubanová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414210056.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členov senátu JUDr. Petra Kvietka a Mgr. Kataríny Katkovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti W., I., nar. XX. XX. XXXX a J., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X. P., pracovisko Z., deti matky Y. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., K. W. č. XXX/XX a otca Y. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. č. XXX, v konaní právne zastúpeného JUDr. Lýdiou Botorče, advokátkou, so sídlom Advokátskej kancelárie Šaľa, Štúrova č. 56, o návrhu matky o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6P/68/2014-29 zo dňa 30. 10. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletému J. zo sumy 50,- Eur mesačne na sumu 70,- Eur a k maloletému I. zo sumy 40,- Eur mesačne na sumu 60,- Eur mesačne, počnúc dňom 01. 09. 2014, ktoré výživné je otec povinný zasielať vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí. Súd zároveň vyslovil, že týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9P/40/2013 zo dňa 09. 07. 2013 vo výroku o výživnom na maloleté deti. Prvostupňový súd zároveň rozhodol aj o zročnom výživnom a zročné výživné na maloletého J. za obdobie od 01. 09. 2014 do 30. 10. 2014 vo výške 40,- Eur súd povolil otcovi splácať v 10,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným, ktoré výživné je otec povinný zasielať spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti rozsudku do rúk matky maloletého dieťaťa až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Zročné výživné na maloletého I. za obdobie od 01. 09. 2014 do 30. 10. 2014 vo výške 40,- Eur súd povolil otcovi splácať v 10,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným, ktoré výživné je otec povinný zasielať spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti rozsudku k rukám matky maloletého dieťaťa až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že zhodnotiac výsledky vykonaného dokazovania mal preukázané, že naposledy bolo výživné na maloleté deti upravené v roku 2013 pri rozvode konaní, kde bola uzavretá rodičovská dohoda a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého J. sumou 50,- Eur mesačne a na výživu maloletého I. sumou 40,- Eur mesačne. Súd konštatoval, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletého I., ktorý v čase rozvodu navštevoval predškolské zariadenie a toho času je žiakom N.. ročníka základnej školy. Súd tiež konštatoval, že ku zmene pomerov došlo na strane matky, ktorá sa odsťahovala z rodinného domu a musela si kúpiť byt, na čo taktiež vynaložila nemalé finančné prostriedky, keďže si zobrala hypotéku vo výške 42 000,- Eur, ktorú spláca mesačne čiastkou 158,- Eur. Aj keď na strane matky nedošlo k

zmene, pokiaľ ide o jej zárobok, došlo k zvýšeniu nákladov na bývanie, ktoré musela zabezpečiť nielen pre seba, ale aj pre maloleté deti. Súd tiež uzavrel, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že otec prispieva na výživu maloletých detí tak, ako bolo určené rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom. Vyživovaciu povinnosť si plní aj nad rámec súdom stanoveného výživného, keď deťom mesačne uhrádza poistku, ako aj stavebné sporenie, oblečenie, školské pomôcky, hračky, športové potreby. Súd tiež konštatoval, že otec prezentoval výdavky na bývanie 120,- Eur, náklady na stravu 70,- Eur, výživné na J. vrátane poistky, sporenia 96,- Eur, výživné na maloletého I. vrátane poistky, sporenia 83,23 Eur a zároveň súd uzavrel, že výdavky jednoznačne prevyšujú mesačný príjem otca, ktorý deklaroval, či už v písomnom vyjadrení alebo na súdnom pojednávaní, t. j. že z podnikateľskej činnosti má 230,- Eur + čiastočný invalidný dôchodok 130,- Eur, spolu 330,- Eur mesačne. Okresný súd vyhodnotiac takto zistený skutkový stav a s prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na schopnosti a možnosti rodičov a celkové pomery na ich strane zhodnotiac zároveň osobnú starostlivosť matky o maloleté deti, ktorá tiež predstavuje materiálnu hodnotu porovnateľnú s finančným príspevkom, ktorý poskytuje druhý rodič vo forme výživného, považoval návrh matky na zvýšenie výživného za dôvodný a zvýšil výživné na maloletého J. na sumu 70,- Eur mesačne a na maloletého I. sumou 60,- Eur mesačne. Pokiaľ matka maloletých detí požadovala, aby otec maloletých detí prispieval na výživu detí výživným vo výške 160,- Eur a 150,- Eur, súd tento návrh matky nepovažoval za dôvodný už vzhľadom ku tej skutočnosti, že otec prispieva na výživu maloletých detí aj nad rámec stanoveného výživného, čo matka nepopierala. Zročné výživné súd povolil otcovi splácať v 10,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletých detí. Domáhal sa zmeny prvostupňového rozhodnutia tak, že návrh matky maloletých detí súd v celom rozsahu zamietne. Uviedol, že na pojednávaní pred súdom nevyplývalo, že by došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, aby bola splnená zákonná podmienka na zmenu rozsudku a zvýšenie výživného. Okrem toho poukázal na to, že maloletým deťom zabezpečuje materiálne, kultúrne a iné potreby, a teda okrem vyživovacej povinnosti, ktorú uhrádza k rukám matky, má aj on výdavky spojené s uspokojovaním potrieb maloletých detí a na túto skutočnosť súd nedostatočne prihliadol. Uviedol, že jeho mesačný príjem činí 360,- Eur a nie 330,- Eur, ako súd uvádza v odôvodnení svojho rozsudku. Preto ním deklarované mesačné výdavky zodpovedajú výške príjmu. Na výdavky za rok 2014, ktoré dal deťom mimo výživného, ako napr. tábor, oblečenie, notebook, topánky, športové potreby, bicykel v sume cca 1500,- Eur boli hradené z pôžičky na sumu 2000,- Eur, ktorú si zobral, aby mohol byť so synmi a naďalej s nimi vytvárať citové väzby. Otec maloletých detí v odvolaní poukázal, že pri autonehode mal poranenú V. s trvalými následkami, ktoré sa negatívne podpisujú na jeho schopnostiach a možnostiach riadne dlhodobo pracovať. Poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 130,- Eur mesačne a súčasne má otvorenú živnosť (D. J.), kde svoj mesačný čistý príjem vyčíslil sumou 230,- Eur. Nakoľko jeho práca je závislá od počasia, pracuje tak 6 až 8 mesiacov v roku. Spravidla od decembra do marca nemôže pracovať. Poukázal tiež na to, že vzhľadom na svoj zdravotný stav ako čiastočný invalidný dôchodca nemá viac možností zvýšiť si svoj príjem. V súčasnosti býva u známeho avšak nie je zrejme dokedy tam môže bývať, nakoľko majú len ústnu dohodu. Vzhľadom na príjem si v súčasnosti nemôže zobrať ani hypotéku na bývanie ako matka detí. Poukázal tiež na to, že nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností, ani hnuťelných vecí vyššej hodnoty. Otec detí tiež poukázal na to, že matka detí si zobrala úver na nadštandardný 4-izbový byt, a teda z jej strany ide o neprimerané riziko, ktoré na seba zobrala. Opakovane poukázal na to, že na strane maloletých detí nedošlo k podstatnej zmene pomerov a tiež nedošlo k podstatnej zmene ani na jeho strane ako povinného rodiča platiť výživné. Namietal tiež, že zvýšenie vyživovacej povinnosti môže ohroziť jeho schopnosť po finančnej stránke zabezpečovať styk s maloletými deťmi, nakoľko sa matka s deťmi odsťahovala XX km od obce kde bývali, s čím sú spojené pre neho zvýšené náklady. Podľa jeho názoru môže súd zmeniť predchádzajúce právoplatné súdne rozhodnutie o výživnom len za podmienky, že sa zmenia pomery uvedené v predchádzajúcom súdnom rozhodnutí v porovnaní s pomermi zistených súdom v čase rozhodovania o zmene výživného. Musí sa jednať o závažnejšiu zmenu v pomeroch účastníkov. Nestačí len úvaha súdu o tom, že výživné určené predchádzajúcim rozsudkom je neprimerané. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď okolnosťami na strane povinného rodiča alebo oprávneného dieťaťa alebo aj vývojom životných nákladov.

Kolíznym opatrovníkom vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že životné náklady, ako aj potreby maloletých detí sa neustále zvyšujú, deti sú staršie, fyzicky vyspelejšie a je nepochybné, že úmerne s ich vekom sa zvýšili aj výdavky na výživu a zabezpečovanie ostatných nevyhnutých potrieb, ako

sú oblečenie, hygiena, zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti a školských záležitostí a záujmových činností. Zákonná vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom je ich prvoradou povinnosťou, ktorej sa nemôžu nijako zbaviť, a to ani s poukazom na svoju momentálnu nepriaznivú situáciu.

Matka maloletých detí vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že otec maloletých detí na jednej strane uvádza, že má vzhľadom na svoj zdravotný stav veľmi obmedzené možnosti príjmov, na druhej strane uvádza vysoké čiastky, ktoré venuje deťom nad rámec povinného výživného. Uviedla, že všetky ňou uvádzané výdavky sú poddimenzované a nepovažuje za potrebné rozvádzať, že v danom prípade sa jedná len o základné poplatky, ktoré nie je možné reálne pre deti zabezpečiť ani za sumu, ktorá je momentálne určená na deti po zvýšení výživného. Uviedla, že žiadnym spôsobom nespochybňuje dary otca pre synov, ktoré nie sú pravidelné a niekedy nie sú ani nevyhnutne potrebné. Poukázala na to, že doposiaľ určeným výživným deťom mnohokrát nemajú na základné potreby. Ku tvrdeniu otca, že vlastní motorové vozidlo J. O., ktoré má XX rokov uviedla, že reálne žiadne také vozidlo nikdy nevlastnili a ako živnostník otec používa iné vozidlá, napr. dlhodobu X. a G. T., ktoré však podľa nej, nie sú oficiálne na neho prihlásené. Na záver skonštatovala, že na jednej strane stojí otec so svojimi evidentne nereálne uvádzanými príjmami a zavádzajúcimi tvrdeniami a na druhej strane ona ako matka s príjmami, ktoré boli objektívne a vecne doložené.

Krajský súd, ako súd odvolací [§ 10 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.)], vec preskúmal v medziach ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu a na tieto podrobnosti odkazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia vzhľadom na námietky otca v odvolaní uvádza nasledovné:

Podľa ust. § 62 ods. 2, 3 a 4 zák. č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

U povinnej osoby sú rozhodujúce objektívne reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné. Povinnosť obidvoch rodičov starať sa o výživu detí je odrazom zásady, podľa ktorej sa na zabezpečení osobných potrieb a výživy maloletého dieťaťa podieľajú obidvaja rodičia podľa svojich objektívnych možností a schopností (v ktorých sa zohľadňuje ich vzdelanie, zdravotný stav, prípadne iné relevantné skutočnosti, ktoré majú vplyv na ich sociálny status a materiálne a finančné zázemie) a podľa pomeru ich zárobkov (finančného príjmu) a celkovej finančnej a sociálnej situácie. Zákonná úprava vychádza z predpokladu, že osobná starostlivosť o maloleté dieťa, ktorú poskytuje jeden z rodičov, predstavuje materiálnu hodnotu rovnocennú finančnému príspevku, ktorý poskytuje druhý rodič vo forme výživného. Náročnosť osobnej starostlivosti o dieťa je samozrejme determinovaná vekom dieťaťa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnenú potrebu oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na

schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Pri určovaní výživného podľa citovaného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine je potrebné predovšetkým brať ohľad na odôvodnené potreby oprávneného. Ich miera je rôzna podľa okolností prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa, jeho školského zaradenia (event. charakteru prípravy na budúce povolanie), fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, jeho oprávnených kultúrno-spoločenských potrieb a športových záujmov a pod.

U povinnej osoby sú rozhodujúce jej reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné. Povinnosť oboch rodičov rovnako sa starať o výživu detí neznamená mechanickú rovnosť, ale to, že úhradu potrieb na výživu dieťaťa poskytujú obidvaja rodičia podľa svojich objektívnych schopností a pomeru svojich finančných a materiálnych možností.

Odvolací súd podobne ako prvostupňový súd dospel k záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov u maloletých detí, ktoré sú od poslednej úpravy staršie. Úmerne s vekom detí došlo aj k výraznému zvýšeniu ich nákladov. Na maloletého I. sa navyše zvýšili výdavky v súvislosti s nástupom do N.. ročníka základnej školy.

K zmene pomerov došlo aj na strane matky maloletých detí, ktorej príjem sa síce nezmenil, ale ktorá má zvýšené výdavky z dôvodu splácania hypotekárneho úveru, ktorý si bola nútená zobrať na kúpu bytu, a teda na zabezpečenia bývania pre seba a maloleté deti ktoré jej boli zverené do jej osobnej starostlivosti.

Odvolací súd na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že výživné na maloletého J. v sume 70,- Eur a na maloletého I. v sume 60,- Eur, je primerané veku, odôvodnením potrebám maloletých detí, ako aj možnostiam a schopnostiam otca.

Výživné určené okresným súdom je primerané veku, odôvodneným potrebám detí a nimi reálne spotrebovateľné. Zároveň zodpovedá zákonnej požiadavke rovnakej životnej úrovne rodičov a detí.

Krajský súd nemohol v žiadnom prípade akceptovať námietky otca, týkajúce sa jeho príjmu a výdavkov uvádzané v odvolaní.

Otec detí v konaní preukazoval jeho príjmy v sume celkom 360,- Eur mesačne a výdavky v sume 369,23 Eur mesačne (120,- Eur na bývanie; 70,- Eur strava; 96,- Eur výživné, poistenie a sporenie pre J.; 83,23 Eur výživné, poistenie a sporenie pre I.). Pričom zároveň uvádzal, že maloletým deťom prispieva aj nad rámec doposiaľ určeného výživného (zakúpil deťom oblečenie, notebook, bicykle, a iné), čo matka detí nepopierala. Z čoho možno vyvodiť, že otec detí má vyšší príjem než deklaroval, pretože jeho mesačné výdavky jednoznačne prevyšujú ním deklarovanú sumu mesačného príjmu.

Za danej situácie považoval odvolací súd rozhodnutie okresného súdu o zvýšení výživného na maloletého J. na sumu 70,- Eur a na maloletého I. na sumu 60,- Eur, za vecne správne, a preto rozsudok okresného súdu potvrdil ako celok, teda aj vo výrokoch o zročnom výživnom na maloleté deti a tiež vo výroku o zmene rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9P/40/2013, zo dňa 09. 07. 2013, vo výroku o výživnom na maloleté deti.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.